

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
ország. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

„Tu felix Austria“ . . . .

Hogy milyen szerencséje volt emberemlékezet óta a mi kapzsi szomszédunknak, legfényesebben igazolja már az a régi latin mondás, a mely így szól: „Bella gerunt alii, tu felix Austria nube“, ami szabadon fordítva annyit tesz, hogy „a míg más országok háborúval, a boldog Ausztria gazdag házasságok útján szerez tartományokat.“ És ha ennek nyomán további képletes kifejezésekkel élhetünk, Ausztriának Magyarországgal történt gazdasági szövetsége sem más egy szerencsés házasság-féle kapcsolatnál, melyből Ausztriára évtizedek óta bőséges apanage háramlik a mi gyöngeségünk ügyes, fondorlatos kihasználásával. Mert találkozik-e pártkülönbség nélkül egyvalaki is, aki állítani merésznél, hogy az osztrákokkal való gazdasági közösségből egy szemernyi haszon, egy morzsányi előny fakadt volna Magyarországra? Mindenki, még a kormánytagok is mindig szentül meg voltak győződve önmagukban, hogy Ausztria, az erősebb fél, szájunkból ragadja ki a falatot, csak hogy az udvar iránti hyperloyalitásból, összetett kézzel, hallgatag ajakkal elnézték gazdasági helyzetünk ádáz és merész kiaknázását. Mert ki meri tagadni, hogy a gazdasági szövetségek lejáratainál a megújítások

mindig kizárólag Ausztria előnyére kötettek és ki meri tagadni, hogy a mostani kiegyezési tárgyalások is magyar érdekek háttérbe szorításával szomszédunk inye és kedve szerint folynak és a milyen hagyományos a szerencséje, a nóta vége megint csak az lesz, hogy rajtunk verik el a port, Ausztria gazdasági fölénye fog ezután is nyomasztólag reánk neheznedni.

Már huzamos idő óta folynak a tárgyalások Körber, Call báró, Böhm-Bawerk osztrák miniszterek és a Széll kabinet egypár tagja között, de mindez csak a látszat kedvéért történik ilyen hosszadalmassággal, mindez nem egyéb szemérmetlen játéknál, a magyar közvélemény merész félrevezetésénél.

Hiába zudult fel Kossúth Ferencz élén a függetlenségi és 48-as párt és hiába idézte föl Széll Kálmán előtt a forradalom rémét, úglátszik a magyar kormány az osztrákokkal szemben nem akarja felvenni a komoly, erélyes és a kizárólag magyar érdekeket szolgáló küzdelmet, hanem túlságos engedékenységgel szolgáltat ki bennünket egy százkarú polyp kiméltelen játékának. Az a gyűlöletes, pokoli aknamunka, mely sohasem tudta alkotmányos fejlődésünket, gazdasági fölvirágzásunkat békés magatartással kísérni, most sem szünetel osztrák részről és hogy nem sikerült nekik alkotmányos

létünket sárba taposni, most annál tájékozottabb dühvel törnek gazdasági végromlásunkra.

És valljuk be őszintén az osztrákok értik is a módját a magyar kormányt kelepccékbe ejteni, kiváló routinnal vannak e téren az osztrák államférfiak megáldva. A hiuságok legyezőjét veszik elő ilyen esetekben, továbbá az emberi gyengeségek kihasználásának ezer eszközehez folyamodnak. És úgy látszik Körber osztrák miniszterelnök is megtalálta a módját, hogyan kell Széll Kálmán inyét csiklandozni, hogy vele madarat fogasson. Az osztrák képviselőház mult pénteki ülésén ugyanis Széll Kálmánról kiállította a legkorrektebb politikus bizonyítványát „a monarchia díszének“ nevezve őt, ugyanazt a Széll Kálmánt, a kinek ugyancsak Körber egynehány héttel azelőtt sajtójában a legkiméltlenebbül nekirontott kétségbe vonva politikai szavahihetőségét, a kivel meg is szakította a szóbeli tárgyalásokat és csak írásbelileg akart továbbra érintkezni. A napnál is világosabb immár, mint hogy az osztrák miniszterelnök ilyen hirtelen és minden átmenet nélküli nyájassága nem más, mint egy újabb kizsákmányolási aktus — glagé keztyűben.

Kiszivárgott ugyanis már annyi a kiegyezési tárgyalásokból, hogy az osztrákok azon öröklődnek, hogy a sovány

TÁRCA.

A gymnazista lány.

Délceg, fess termetével,
Szemében ifju hévvel,
Ha sétál az utcán,
Százak rajongnak érte, —
De nem törődik véle
A gymnazista lány.

Horatiust olvassa, —
A Classicust mind tudja.
Mereng Plátó tanán,
S míg szűzi szive tiszta,
Íróit el nem hagyja
A gymnazista lány.

Ám hogyha mulnak évek
S uj, — élő eszményképek
Győznek kedvenc tanán;
Tünődik ugy, mint régen . . .
De nem Vergil s Homéron,
A gymnazista lány.

A könyvet sutba dobja,
A classicust feladja. —
Úgy tesz mint akárhány;

Ifját szereti féltve,
Homéreket feledve, —
A gymnazista lány.

Sirius.

Bálint Mari.

Irta: Quasimodo.

Vézna, sápadt legényke volt Gergő Józsi. Mikor harmadfél esztendő előtt elment katonának a huszonháromasokhoz, a falu legényei nevetve mondták: erővel maradt bent, de haza is küldik, ugy lehet két hét múlva. A lányok meg gunnyal is, de meg bizonyos szomorúsággal tették hozzá: vagy ott is marad örökre.

— Cifra temetése lesz, katonabandával kísérik a temetőbe. De jó is lesz neki.

Gergő Józsi hallotta a legények kacagását, látta a lányok gúnyos mosolyát: nem adott rá semmit. Hanem a Bálint Mari szavaira megingott és ha hirtelen meg nem fogja az asztalt: el is esik.

Bálint Mari nyulánk szép leány volt. Egy egész fejjel nagyobb, mint Gergő Józsi. A legény szerette őt, ő meg nem szenvedhette a vézna, ritka bajszu, sápadt legényt.

Igaz, hogy egyik legény se tudott olyan

szépen beszélni vele, egyiknek a szava se volt olyan édes, meg aztán szép vagyon is néz Gergő Józsi, amit megkaphatna, akár mindjárt, mert az édes özvegy anyja szívesen átadná neki máris a gazdaságot, az is igaz, hogy Gergő Józsi nem is olyan veszekedő természetű, mint a többi legény, hanem hát a szép Mari sehogy se tudta szeretni Józsit.

Két esztendeig nem jött haza Gergő Józsi a katonáéktól. Hirt sűrűn hallott hazulról, mert a községi irnokkal minden áldott héten iratott az édes anyja nagy leveleket. Meg aztán el is látogatott vagy négyszer egy esztendőben fiához, aki Pesten szolgálta a két esztendőt.

Bálint Marinak a szomszédok, a bálban meg a lányok is, legények is elmondogatták a hirt, amint halották: a Józsi már nem is olyan vézna, nem is olyan sápadt, de nem is küldték lám haza, sőt inkább szakaszvezető a negyedik században. Tán bent is marad a katonaságnál. Haza sohse akar jönni.

Bálint Mari sokat gondolt a sápadt legényre. Az első hónapban ritkábban, de minél tovább nem látta, annál inkább gondolt rá. Hiányzott neki Józsi szép beszédje, az édes szava. Meg is bánta, hogy olyan csúfosan beszélt, mikor utoljára voltak együtt. És a többi lá-

sértés bevitele Ausztriába egyáltalán tiltassák el, továbbá, hogy az esetre, ha ragályos betegség lépne fel nálunk, ne csak az illető vidék, hanem az egész ország állatállományára szóljon a beviteli tilalom. Ezzel szemben mi korlátlanul, szabadon legyünk kénytelenek az osztrák iparcikkek behozatalát végignézni, viszonzásul pedig jövedelmező állattenyésztésünk ellen intéztessék visszaverhetlen támadás!

Ennek az előnynek kicsikarásáért zengett hát Körber Széll Kálmánról himnusokat, ezért övezte dicsfényvel a magyar miniszterelnök homlokát és ha számításunkban nem csalódunk, a magyar kormány máris nagy engedményeket tett a sarkalatos kérdésekben és a további tárgyalásokat már csak a részletek megállapításai töltik be.

Egyszóval nagy igazság rejlik abban a mondásban, hogy „te boldog Ausztria“, ezt pedig méltán egészíti ki egy magyar gentry nemrég lábrakapott szállóigéje, hogy „nem boldog a magyar!“

És talán ép azért nem boldog, mert a boldog Ausztria nem engedi . . .

SZ. V.

Parabola.

(Lehet válasz is)

Egy város polgárai nagy fontosságú feladattal bízták meg egyik ifju társukat: menne el oda, a hol hazája többi városainak küldöttei összegyülekezendek, hogy tanácskozásaik által a köznek javát előmozdítsák.

Az ifju felölté legszebb ruháját, magához vevé fegyvereit, hogy volna mivel megvédelmezze magát és elindula utjára.

Ezen ut, noha fáradságos vala és veszedelmektől környékezett, az ifjunak nem okozta gyönyörűségénél egyebet, mert büszke volt arra, hogy a sokaság közül éppen őt választották ki városának polgárai ezen nehéz feladat teljesítésére.

Irigyei és ellenségei többször kísérletet tettek, hogy őt haladásában feltartóztathatnák, de az ifju alkalmas fegyvereivel elhárítá az ellene irányított támadásokat és a támadók

kénytelenítettének oltalmat nyújtó relytekheleikbe visszavonulni.

Midőn ezenképen békével végezte utját, lépéseinek lármája által megriasztaték nyugalmában egy ártatlan kételtű, a mely az ösvényt szegélyező fűben elfeküdván, az éltetadó napnak sugáiraiban édelge.

A megriadt hulló nagy ugrással igyekvék vissza az ut mellett összegyülemlött pocsolyába, — a honnan kijöve, — és zuhanása által fölkaivarván azt, a piszkos iszapnak egynéhány csöppje reáhulla az ifjunak tiszta saruira és sarával beszenyee.

Az ifju megboszkodék saruinak bepiszkítása fölött és fölemelé fegyverét, hogy reásujtana a léleknélküli állatra és kioltaná annak életét.

Egy aggastyán azonban, a ki éppen arra járt így szóla hozzá:

»Állj meg, oh ifju! és sülyeszd le ütésre felemelt karodat! Gondold meg, hogy az ütésnek ereje csak még nagyobb mozgásra késztené a pocsolyának piszkos vizét és bemocskolná fényes fegyveredet és ruházatodnak fehérségét. Ha kielégítendéd is boszuságodat, nem leszen méltó tehozzád és nem leszen méltó küldőidhez, ha beszenyezett öltözékben fognál bárhol is megjeleni, a mig polgártársaidnak megbizásából kell járnod.«

Az ifju leereszté karját és ekként felelt:

»Igazad van, oh aggastyán! Fegyvereimet azért vevém magamhoz, hogy arra méltó erős ellenfelekkel szemben harcban használjam őket, és nem azért, hogy haszontalan és erőtelen állatokat gyilkoljak velük.«

Mondá, letörlé saruját és zavartalan nyugalommal folytató utját.

Ököljog.

Milyen stylus fog ezután a köz- és magánéletben honolni? Mit kezdeményez már megint a kormánypárt? Odadob nekünk egy szerencsétlen bibliai alakot, hogy mi azt szétmarcangoljuk. Erre a szerepre nem vállalkozunk, mi ágyúval verebekre nem lövöldözünk, ez méltóságunkon alól áll. Mi szívesen küzdünk közérdekből a közjóért, ha bárkiről va-

lamit irtunk, csupán politicai, közéleti szereplését bíráltuk, személyes, családi és ilyen fajta dolgait nem pertractáltuk. Ugy látszik, hogy ezzel a modorral a kormánypárt megelegetve nincsen; a kormánypárt nem akarja megérteni, hogy mi más modorban, más stylusban, más hangon is irhatunk. Kezdeményezője lett a személyes küzdelmeknek, ádáz harcoknak, röp és köpiratoknak, a személyes gyűlölködésnek, áskálódásnak, kicsinyességnek.

Undorral megyünk bele az ilyen harcba, de úgy látjuk, hogy türelmünkben kivesszünk bennünket, úgy látjuk, hogy az intelligentiánál az lesz a jelszó, hogy „coki“, kard és pisztoly, a kevésbbé intelligenseknél, hogy: „üsd a kutyát“.

Úgy látjuk, hogy ellenfeleink azt akarják, hogy egymást egyenkint, számlankint szedegessük elő, családi, egyéni dolgainkat tárgyaljuk a közéleti dolgok helyett, hogy kölcsönösen botrányokat csináljunk mindenütt, hogy az ököljog érvényesüljön. Ki javára lesz ez? Baja város érdeke ez? Nem. Azoknak az uraknak érdeke, kik e hajszát kezdik? Nem. Baja városának csak ártalmára van, ha fiai a helyett, hogy a közjólétért küzdenének, egymással gyűlölködve, legjobb erejüket elpazarolják. Azoknak az uraknak nincsen előnyére az ököljog, a személyes ádáz küzdelem, mert mi többségben vagyunk és azok az urak életüket, vagyonukat veszithetik a nemtelen eszközökkel való küzdelemben. Hát kinek érdeke ez? Ez senkinek sem érdeke, ez a szüklátókörség, az ostobaság, az elbizakodottság, az önhittség, a megcsöknyösödött úrhatnámság torzszülötte.

Hiába mondtuk, nem értették meg ezek az urak, hogy mi milyen tárgyilagosan, tapintatosan irtunk.

Teszem azt, ha mi ilyen stylusban irtunk volna:

Az adókvető bizottság tagjainak ki nevezése jogtalan, igazságtalan, törvénytelen volt. A törvény csak adózó polgárnak adja meg a jogot, hogy e bi-

nyok előtt, a legények füle hallatára! Roszszul cselekedett. Érezte ő ezt, de nem tehetett róla: nem szenvedhette Józsi. Mért is volt hozzá olyan igen szíves, mért is szerette olyan igen nagyon őt a Józsi? Soha egy szóval meg nem bántotta, még akkor se, ha ő a táncban kifigurázta. Még akkor se szólt neki, amikor a Csura Pistát, a hülye legényt, előbbre valónak mondta. Se nem fenyegette, szemrehányást se tett neki soha. Túrte a csipkedését, a kigunyolását, a bántását. Túrte, mint a kutya a gazdája rossz kedvét. Ha megüti, ha elrugja, csak visszatér hozzája és néz rá: hátha megbánja a tettét, hátha meg-simogatja avval a kezével, a melylyel az előbb megütötte.

Bálint Mari találkozott minden vasárnap, minden ünnepnap a Józsi édes anyjával. — Előbb elment mellette és azt se mondta: dicsértessék . . . később aztán úgy nézte, hogy az öregasszony hamarabb érjen a templomba, mint ő: nem akart vele találkozni. — A Józsi szülőjének éppen olyan a nézése, mint a fiáé. Olyan szomorú, olyan szemrehányó. Mindig a Józsi szeméit látta, ha az édes anyja ránézett. Kerülte is özvegy Gergónét és ha messziről meglátta: elpirult és megállott, várta mig bemegey a házba vagy a templomba.

Husvét táján azt beszéltek Marinak, hogy Gergóné beteg, hogy a Józsi hazajön.

Megremegett a hirre Mari, el is pirult, de aztán hirtelen hozzátette: mi közöm hozzá? Hanem mikor az irnok urral találkozott, aki éppen a Gergóéktól jött ki, megállt s megszólította:

— Mit csinál az öreg asszony, irnok ur?

— Csak jobban lesz, úgy gondolom, Bálint Mari.

— Hát a Józsi haza jön-e?

— Nem tudja, hogy beteg az anyja, pünkösdre ő akar fölmenni hozzá.

— Isten áldja meg irnok ur!

Nem kérdett többet, hanem ment a Józsi édes anyjához.

Az öreg asszony felült az ágyban, amikor a szép lányt bejönni látta, szólni akart, de Mari odarohant a beteg asszonyhoz és zokogva térdelt le előtte, csókjaival, könnyeivel borítva a vézna, sovány kezeket.

— Édes Ágnes néni, mért nem hívja haza a fiát?

— Mi van veled te büszke lány? Itthon van az én fiam. Nézd — ott a képe a fejem fölött a falon, a másik itt van mellettem a lánán. Szép ugy-e a katona ruhába? Azt mondják, hogy a teste nem az övé, csak a

feje. Nem szép-e hát a feje is? — Pünkösdre fölmegek hozzá, ha az Isten úgy akarja . . .

— Jőjön haza a Józsi, édes, messzi az ut kelmednek, az idő se kedvez.

— Nem jön az lányom. Azt mondja, hogy jobb neki ott Pesten, a nagy városban, tán van is már valakije neki, ha őrmester lesz — úgy írja a levélben, te tudsz olvasni, olvasd csak — azt írja ott is marad, oda megyek én is hozzája, eladjuk a kis vagyonunkat, majd megferek én velük, ha jó menyem lesz, udvarol az engem, ha beteg leszek.

— Volt itt doktor édes Ágnes néni?

— Ismerem én a bajomat, elővesz ez tavaszkor mindig. Elmulik: ahogy jött, el is megy . . .

Pünkösöd előtt való nap kapott Gergó Józsi egy levelet falujából. Nézte, sokáig nézte az irást. Nem ismerte. Amikor felbontotta, látta, hogy Bálint Mari küldte. Mit akar tőle Mari? A büszke, a szép Mari, akit ő sohse tud elfelejteni, de akit ő sohse akar többé látni.

...ott voltam az édes anyjánál, jőjön haza, mert nagyon beteg.

Figurázik velem Mari, hisz azt írja az édes, hogy holnap itt lesz.

Nem hitt a Mari levelének. Irt haza egy sürgős levelet, hogy mi igaz a Bálint Mari levelében. Harmadik nap jött meg a válasz

zottságban benn legyen. Aki mást ajánl, az törvénytelenül, jogtalanul, igazságtalanul cselekszik. Nem lehet a törvényt arczúlcsapni, aki ilyet ajánl miniszternek, az bünt követ el, a minisztert becsapja, nevetségessé teszi az egész intézményt, a polgároknak az igazságba vetett hitét megingatja. A ki ilyet ajánl az vagy oly elbizakodott, hogy neki mindent szabad, ő szembe szállhat az igazsággal, a joggal, a törvényekkel, a polgárokkal, a miniszterekkel, mindenkivel, vagy oly korlátolt, hogy ezt belátni nem képes. Bizonyára törvénytelenül cselekedett, aki ajánlotta, törvénytelenül aki elfogadta.

Ha méltóztatik kívánni még százszor erősebben is fogunk írni. Ez csak egy kis izlelítő, valamivel erősebb, de még mindig csak tárgyilagosan pertractálja a dolgot, csak oly megjegyzések, melyek a kérdés elbírálásához szükségesek, de ez még nem személyes vonatkozású, mert attól mentse meg bennünket az Isten. Ezen a téren olyan scála áll az ember rendelkezésére, a hol a hangot akkora magasságra lehet felvinni, hogy a mai cikkünk ehhez képest egy szelid ének. A hangot csak kezelni kell tudni, határa a törvény, amit ezen belül spontan fel lehet eresztetni, azt az ember kitalálja. Ezt azonban úgy hívják műnyelven, hogy revolverjournalistaság.

Kérem ezt kerülni akarjuk, önök elkezdtek, nem is személyesen, hanem egy igazán sajnálatra méltó emberrel. Mért nem állanak ki a nyilvánosság elé. Egy az életünk, egy a halálunk. Álljanak ki a küzdőtérre, akár szóval, akár írásban, akár sajtóban, akár lovagias küzdelemre, ha gondolják, ha tudják, hogy igazuk van. Ha a közjót akarják, mért bujkálnak?

Titokban cselekedni, a város polgárságát meggyanusítani, legyalázní, a tetejébe azokat lenézni, a fejet magasra tartani, bábúkat maguk helyet a küzdőtérre állítani, ez nem megy. Nem elég az, hogy mi, minden egyéni ambíció, aspiráció nélkül a város érdekében, javára, nyiltan,

őszintén, tárgyilagosan pertractáljuk a napi eseményeket, a polgárok szükségleteit, nem elég, hogy ezzel az önzők, az érdekeltek, a léhák, a hiúk gyűlöletét vivtuk ki, nem elég, hogy egészségünket, erőnket feláldoztuk polgártársainkért, nem elég, hogy eltűrtük fenhéjazó modorukat, viselkedésüket, cselekedeteiket a legmesszebbmenő határig; a tetejébe még ők kezdenek ki, de nem nyiltan, hanem alattomosan.

Jól van uraim!

Állunk elébe. Jó napot kívánunk, mint közönségesen, elfogadjuk ezt a módot, ezt a kihívást. Gyöpre magyar, ha önöknek a figyelmeztetés nem használ, ha önök az előzékenységet meg sem értik, a tárgyilagos hanggal szemben is érzékenykednek, ha a nyilt, őszinte beszéd önöknél már politikai pártállást jelent. ha önöknek a közérdek semmi és a személyes támadásokra, személyes küzdelemre akarják átvinni a harcot, ettől sem ijedünk meg. Jöjjenek a szennyiratok, jöjjön a revolverjournalismus, jöjjön az ököljog és a ki birja marja.

—n

Hol épüljön a színház?

Tudvalevőleg a mult havi törvényhatósági közgyűlésen javasolták egy fűthető nyári szinkör építését és meg is szavaztak 30000 koronát az építési költségek fedezésére, és így kilátás van rá, hogy nem sokára egy modern színházban fogjuk a legnagyobb igényeket is kielégítő szintársulatok játékát élvezni.

A szinkör építését tehát egész biztosra vehetjük. A mi a terveket illeti körülbelül a b.-gyulai szinkör mintájára fog a bajai is épülni, a mely célszerűség és ár tekintetében nálunk is megfelelő.

Igen fontos azonban, talán a legfontosabb a szinkör helyének megválasztása. Nem ismerjük a közgyűlés által kiküldött bizottság eddigi működését, nem tudjuk határozott-e már a városi tanács a színház helyére nézve, mert a közgyűlés óta az illetékes közegektől sem szóban,

sem írásban nem hallottunk semmit terveikről, de nem hisszük, hogy oly javaslatlalt fognak a közgyűlés elé járulni, mely a szinkör helyének kérdését mindenki igényének megfelelőleg fogja megoldani.

Nem akarjuk evvel azt mondani, hogy az előzetes munkálatokkal megbizott bizottság okvetlenül olyan tervvel fog a helyre nézve előállani, mely semmiesetre sem fog megfelelni, de nem tarthatjuk kompetensnek és feltétlenül elfogadhatónak 3—4 ember véleményét akkor, midőn egy egész város érdeke forog szóban.

Már többször volt szó a városban, hogy a színház ide vagy oda fog épülni, némely hely talán megfelelő is volna azok közül, a melyek kombinációba jöttek, de mindenesetre olyan helyet kell választani, mely ugy kényelmi, mint közbiztonsági és egészségi szempontból legmegfelelőbb lenne.

Mi is sokat foglalkoztunk már ezen kérdéssel és már most előállanánk egy javaslatlalt a helyre nézve, de mint fentebb mondottuk nem tarthatjuk kompetensnek 3—4 ember véleményét és ezért városunk közönségét kérjük meg, hogy mondjon véleményt ezen kérdésben, nehogy, mint Baján minden építkezés, úgy a színház is el legyen hibázva és akkor azt egy rossz helyről nagyon bajos lesz más helyre eltolni.

Tisztelt olvasóinkhoz fordulunk tehát, hogy a hely megválasztásában segítségére legyenek a színházépitő bizottságnak, annál is inkább, mivel ez Baja város minden intelligens polgárának érdeke. a kinek tehát valami jó terve van a helyre nézve, az írja meg lapunk szerkesztőségének, mi pedig jövő számunkban közölni fogjuk a beérkező összes véleményeket és reméljük, hogy fog ezek között akadni olyan, mely elfogadható és kivihető lesz és reméljük, hogy akkor a városi tanács is, esetleg ezen megfelelő helyet fogja elfogadni, még akkor is, ha ők a helyre nézve egymás közt már megállapodásra jutottak volna.

Várjuk a bajai intelligens közönség minél nagyobb érdeklődését ezen kérdésben és meg vagyunk róla győződve, hogy jövő számunkban több oly helyes szakvélemény fog szóba jönni, melyek közül a legmegfelelőbbet könnyű lesz kiválasztani.

HIREK.

Bucsubankett. A bajai kir. járásbiróság birói kara és a bajai ügyvédi kar Polgár József kir. törvényszéki elnök tiszteletére a Casinó helyiségében f. hó 31-én nagyszabású társas-vacsorát rendeznek, melyen több szabadkai kir. törvényszéki bíró is részt vesz.

Kossúth Ferencz az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnöke sürgönyileg kérte fel Dr. Reich Aladár orsz. képviselőt Kelemen Béla dorozsmai képviselőjelölt támogatására, mely küldetésnek azonban képviselőnk sajnálatlalt eleget nem tehet, mivelhogy jövő hó 1-ére szabadkára, fegyvergyakorlatra szólították.

Jótevény alapítvány. Dr. Fodor Árminné Rothfeld Anna úrnő, Szász Ottó és Szász Géza urak boldogult nagyszülei Rothfeld Jakab és neje emlékére 5000 koronát tettek le a bajai ízr. hitközségnél alapítványképpen oly célból, hogy annak évi kamatai fele részben a hitközség iskoláinak céljaira, másik fele részben pedig egy szegény leány kiházítására fordítottassanak. Néh. Rothfeld Jakab és neje maguk is végrendeletükben nagyobb hagyományokkal örökítették meg nevüket a hitközségnél.

az irnoktól, hogy Marinak igaza van, ő ápolja az édes anyját, doktort is hitt, jó lesz tán mégis haza jönni. — — — — —

Úrnapja volt. Gergő Józsi őrmester haza jött az édes anyjához.

Éppen olyan vézna, éppen olyan sápadt volt, mint mikor harmadfél esztendő előtt elment. Csak a bajusza volt sűrűbb, a járása biztosabb. A szomszéd községből jött kocsin, az ő falujáig nem megy a vonat. A község ház előtt leszállott, onnan gyalog ment az édes anyjához. Köszönetett jobbra is, balra is, de nem állt meg senkivel beszélni.

— Nem láttam még az édes szülémet — szólt és sietett haza.

Az öreg asszony aludt éppen, mikor Józsi csöndesen belépett a szobába. Bálint Mari ott ült az ágy mellett. Józsi láttára felugrott és előbb elpirult, aztán eltakarta kendőjével az arcát és zokogva ment ki a szobából.

Józsi oda ment anyjához, megcsókolta az öreg asszony kezét. Nem kelt fel a beteg. Aludt tovább. A fiu lábujhegyen ment ki most Mari után.

— Köszönöm Mari, szépen megköszönöm jószágodat!

— Megbocsát-e hát nekem Gergő Józsi azért a sok rosszért?

— Soh'se is haragudtam.

— Itthon marad ugy-e?

A szobából az öreg asszony szava hallatszott: Mari lányom jöjj csak be.

Besietett a szép leány és intett Józsinak, hogy várjon.

Néhány perc mulva kijött ismét és a remegő katonát bevezette anyjához:

— Lássá édes, az álmok teljesülnek. Józsi itthon van.

Nagy sokára bontakozot ki a fiu édes anyja karjaiból, aztán megfogta a leány kezét és kérdezte tőle:

— Itthon maradjak-e Bálint Mari, meddig maradjak itthon?

A leány Józsira nézett, majd az édes anyjára, mind a kettőnek szeme olyan szépen nézett rá, oly egy formán kérte őt; megcsókolta az öreg asszonyt és halkán suttogta: mondja meg Józsinak édes, maradjon itthon örökre . . . . .

Mihalicska István tanár a gazdaság intézőire mondott lelkes felköszöntőt; a kirándulókat, mint az uradalom vendégeit, *Nemgyei Ákos* jószágigazgató üdvözölte. Az uradalomnak igazán páratlan vendégszeretetét, áldozatkészségét, a bajai tanítóképző-intézet nevében *Scherer Sándor* igazgató, a növendékek részéről külön egy IV-ed éves tanítójelölt köszönte meg.

Ebéd után az ifjúság több sikerült énekszám-mal és az ifjúsági zenekar kitünő zenével szórakoztatta a jelenlevőket. A jó hosszúra elnyúlt ebéd után a kirándulók abban a tudatban kocsiztak vissza Mohácsra, hogy dacára a zord, hideg, szeles, esős időnek, kiránduló társaságnak ritkán van alkalmá oly hasznosan és e mellett kellemesen szórakozva eltöltenie az időt, mint nekik. Ezért a kirándulók hálás köszönete első sorban az uradalom intézőjét illeti, de sok érdemet szereztek fáradhatlan buzgalmukkal a siker biztosítására *Szinkovich Károly* főszolgabíró és *Pápay János* ev. ref. tanító, mint a rendező-bizottság vezetői is.

A társaság 6 órakor tért vissza Mohácsra. 8 órakor az iparosok Olvasóköreben rövid társasvacsera volt, melyen a növendékeken kívül mintegy 60-an vettek részt. *Jaboda Ede* a város közönsége és a kör nevében köszöntötte fel a vendégeket, a mit *Scherer* igazgató köszönt meg. *Mihalicska* tanár az összetartás jeleiről tanuskodó mohácsi középosztályt élettel lendületes beszédében. A rövid vacsora után 9 órakor már megkezdődött a vendégifjúság hangversenye a következő műsorral? 1. Magyar vigjáték. Nyitány Kéler Bélától. Előadta az ifjúsági zenekar. 2. Fregoli-induló. Előadta az ifjúsági énekkar. 3. A második asszony. Győry Vilmostól. Szavalta Pápay János IV-ed éves tanító-növendék. 4. Dalünnepen. Férfikar Thern Károlytól. Énekelte az ifjúsági dalárda. 5. Páris ifjai. Verditől. Énekelte az ifjúsági énekkar. 6. A világosi cim-

balmos. Sipos Antaltól. Zongorán játszotta Janosits Antal IV. oszt. tanítónövendék. 7. Rege a csodaszarvasról. Arany J.-tól. Zenéjét irta Sztojánovits Jenő. Előadta az ifjúsági ének- és zenekar és Szohner Sándor zongorán. 8. Föl Párisba. Kucserától. Előadta az ifjúsági ének- és zenekar. 9. Rákóczy-induló. Négyes karra, zongorára és zenekarra alkalmazta Bene Gyula, a bajai tanítóképző-intézet zene-tanára. Előadta az ifjúsági ének- és zenekar és Szohner Sándor zongorán. A műsor minden pontja nagy hatást gyakorolt. A szavaló átérezte Győri balladájának minden mondását s általános tetszést vívott ki. A zene- és énekkar külön-külön és együttesen is dicsérik önmagukat és karmestereiket; mert úgy az énekkar vezetője Horváth István, mint a zenekar vezetője Janosics Antal IV. oszt. növendékek kitünően dirigáltak. E mellett Janosicsnak kitünő, igazán bravuros hegedűjátéka mindenkit meglepett. A szép számmal egybegyűlt intelligens közönség megtapsolt, sőt ujjazott is minden darabot. El lehet mondani, hogy az ifjúság örömmel, jó kedvvel énekelte és muzsikált; e mellett azonban a közönség ifjabbik része megkívánt egy kis táncot is. Megadatott a mód erre is; de nagyon gyorsan forgott az óra mutatója, hamar 1 óra lett, a cigánybanda indulót játszott, mely azt jelentette, »oszolj község, nincs vendégség!» Nem igen jól esett ez az egyik nemnek sem; de hiába, nagy ur a muszáj. Végre is beletörődve, kiki éjjeli szállására indult. Szép estély volt az tagadhatatlanul, melyet Mohácsnak a bajai állami tanítóképző-intézet ifjúsága szerzett. A reggeli vonattal a legcsekélyebb zavar nélkül Pécsre utaztak a vendégek, két napi ott tartózkodás után pedig vissza Bajára.

Folt — volt! Sternfeld Vilmos helybeli pipere- és rövidáru-kereskedése olyan kitünő folttisztító szappant árusít, mely az eddig használatban levőket minden tekintetben felülmulja. Gyapjuból, selyemből egyformán tisztítja ki a foltokat. Ára használati utasítással együtt 20 fillér.

Értesítés.

Több simentháli és svájci
fejős tehenet
ügyszintén növendék jószágot
elad

Schleicher Antal

Baján.

Egy ház kiadó

öt szoba-, konyha-, pince- és mellék-
helyiséggel a Flórián-utca 72. szám
alatt.

Bővebbet

SZABÓ SANDOR
cipésznel.

ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE.

GEBHARDT DEZSŐ

arany-, ezüst-, ékszerműves, vésnök, BAJÁN.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, miszerint szükségét láttam, hogy itt helyben 1832. évtől fennálló

ARANY-, EZÜST-, ÉKSZER-MŰVES

üzletemet egy a mai kornak megfelelő

ÓRÁS-MŰHELYLYEL

is kibővitsem, melyben e szakmában kitünő szakembert is alkalmaztam.

Midőn tehát a n. é. közönségnek szives tudomására adom, hogy minden legkomplicáltabb

ezüst-, fali-, és ébresztő óráknak javítását is a lehető olcsó ár mellett saját műhelyemben készítek, továbbá van szerencsém tudatni, hogy nagy választéku **arany-, ezüst- és nikkel ezüst- és ébresztő órákkal** kiegészítettem és mint eddig is minden lehető olcsó ár mellett árusítok. Hitelképeseknek részletfizetésre is.

Ugyan ezen alkalommal tisztelettel ajánlom nagyválasztéku saját készítményű arany és ezüst ékszer áruimat. Minden legkomplicáltabb ékszer és vésnöki munkák rajz vagy mintaszerint ismert izléssel jó kivitelben sajátkezűleg készítek. — Nagy raktár hazai és berndorfi chinaezüst árukban.

Bérmálási ajándékok nagy választékban.

Vidéki megrendelőimnek szívesen szolgálok választék-küldeménynyel.

A nagyérdemű közönség szives bizalmát és pártfogását részemre továbbra és fentartani kérem

tisztelettel **Gebhardt Dezső**

arany-, ezüst-, ékszerműves, vésnök.

Keltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges —
A doh nyzó egyszer veszi és
többé m st nem szihat

legjobb valódi francia **szivarkapapir** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

t o v á b b á

a legfinomabb angol és francia divatkelmekben!!!
Legújabb angol és francia szabású

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

BAJÁN,

Takarékpénztri épület.

PIRSZÉN (COAKS)

nagyban és kicsinybeni elárúsítása.

Alanti **BANKHÁZ** nagyobb hajószállítványok lekötése által **pirszenet** (coaks) a legolcsóbban képes árusítani, miért is, aki fűtőanyag szükségletét jutányosan óhajtja beszerezni, sziveskedjék megrendelését alant címzettnél idejekorán eszközölni, ahol ugyanis megbízások már ezidőszerint előjegyeztetnek:

elsőrendű minőségű

légszesz diópirszénre (coaks)

száraz és rostált állapotban a hajóról egyenesen házhoz szállítva.

BANK- és VÁLTÓÜZLET

GRAU AUG J. LIPÓT

BAJÁN

Drescher Gyula-féle házban.

Egy jó házból való fiú

tanoncul felvétetik

Nánay Lajos könyvnyomdájába

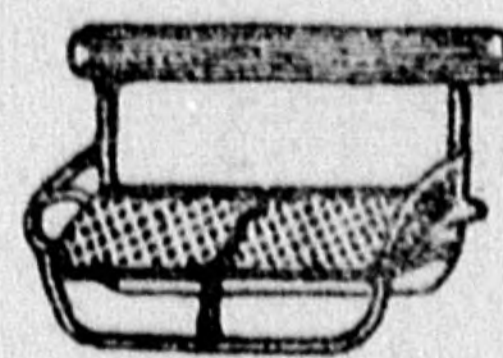
BAJÁN.

Ajánlom saját készítésű fölülmulthatatlan erős és olcsó

sodrony ágy- betéteimet,

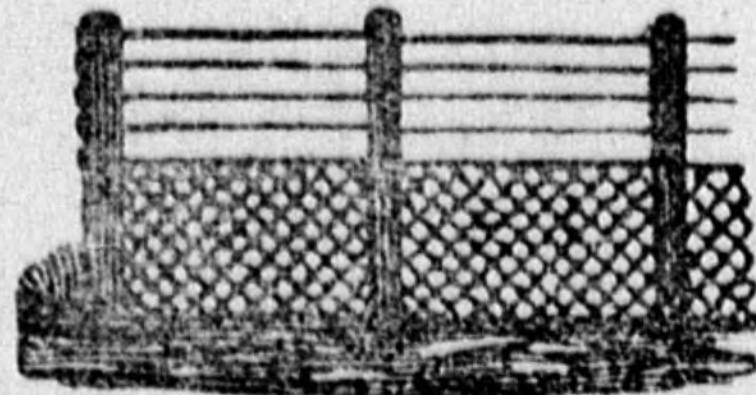
melynek ára csak 8 korona. Kell, hogy ezt a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt mert olcsó, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzölgésétől, valamint a férges elszaporodásától megóvatunk. Az ágy belvilágossága méretének hozzám való beküldése után a betét 1 nap alatt a legpontosabban elkészítetik.

Készíték továbbá

ruganyos

kocsiüléseket

felakasztható és faládával 12 kor-ért

(kocsiülés)

(kerítés)

SODRONY LÁBTÖRLÖKET

(fekete v. rezesített) nagyság szerint

cm.	30-50	30-60	30-70	40-70
és a következő árakban:	fill. 110	130	150	200

kokusrost betéttel 30-40 fillér több.

Különösen ajánlom sodrony fonatimat, mely nem kerül többbe, mint a rendes léczkerítés, mely kertek, szőlők és udvarok bekerítésére rendkívül alkalmas. Kavicskosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökör-szájkosarak, méhész főkötők, baromfi ketreczek s minden e szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállítanak.

ifj. UTRY PÁL, BAJÁN.

SZEMÜVEGET

orvosi rendelésre **kristály-üvegből** sajátkezűleg csiszol és felelőség mellett ad el

Majtinszky Lajos

éremmel kitüntetett látszerész

BAJÁN,

(Tóth Kálmán szobrával szemben.)

— Több elismerő levéllel rendelkezik. —

T. c.

MAJTINSZKY LAJOS

látszerész úrnak

HELYBEN.

Budapesten a klinikán szemeim megvizsgáltattam, Csapody tanár egy receptre felírta az üveg számát, de a receptet, mire haza jöttem, elvesztettem.

Véletlenül Majtinszky Lajos látszerészhez fordultam egy szemüvegért, s mikor később a receptet megtaláltam a Majtinszkyknál megvett szemüveg száma ugyanaz volt, a melyet a tanár a receptre feljegyzett.

Baján, 1897-ik évi április hó 30-án,

özvegy Szvaszticsné

Sárkány Mária, s. k.

Javítások szakszerűen és olcsón végeztetnek.

Bérmálási ajándékok

kaphatók a legjutányosabb árban szolid kiszolgálás mellett

RUDE IGNÁCZ

műorás és ékszerésznel

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« átellenében)

Ajánlja ujonnan és izlésesen berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

HONI- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vésnöki** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

2 évi írásbeli jótállással.

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb árban esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek, esetleg ujjal becséréltetnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.